

نام درس: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت (2) موضوع درس (موضوع جلسه): آشنایی با مدل‌های آموزش بهداشت مدت زمان جلسه: 90 دقیقه پیش نیاز: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت (1) تعداد دانشجویان: 7 رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد آموزش بهداشت دانشکده: بهداشت گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت نام مدرس: دکتر معصومه هاشمیان ترم تحصیلی: 2 سال تحصیلی: نیمسال دوم 95-96 محل تشکیل کلاس ها: کلاس کارشناسی ارشد آموزش بهداشت روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ساعت 14-16

مقدمه (شرح درس): با توجه به اینکه تدوین هر برنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت در جهت حفظ، تغییر و ارتقای رفتارهای بهداشتی و سالم در افراد در کلیه سطوح مختلف و گروه‌های هدف اجتماعی بر پایه چارچوب ذهنی علمی و مطمئن ضروری است لذا، لزوم آشنایی با مدل‌ها، الگوی فردی، گروهی و اجتماعی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت از اهمیت بسزایی برخوردار است.

هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مدل‌های رفتار و نقش آن در تغییر رفتار و ارتقاء بهداشت جامعه

اهداف اختصاصی درس (به تعداد سرفصلها و جلسات هدف نوشته شود):

از دانشجویان انتظار می رود پس از پایان دوره بتوانند:

- نقش آموزش بهداشت در تغییر رفتار را بیان نموده و در این مورد بحث نماید.
- تعریف تئوری را بیان کند.
- انواع تئوری را نام برده و برای هر یک مثالی بیان نماید.
- تفاوت تئوری و مدل را بیان نماید.
- موارد کاربرد تئوری و مدل را توضیح دهد.
- concept, construct - و متغیر را تعریف کرده و در یک مدل این اجزاء را شناسایی نماید.
- منشاء تئوریک مدل اعتقاد بهداشتی را بیان نماید.
- درباره تاریخچه شکل گیری مدل اعتقاد بهداشتی مختصری توضیح دهد.
- درباره فرضیه هایی که بر اساس آنها مدل اعتقاد بهداشتی شکل گرفت بحث نمایند.
- سازه های (اجزاء) مدل اعتقاد بهداشتی را نام برده و در مورد هر یک توضیح مختصری بیان نمایند.
- مدل اعتقاد بهداشتی را نقد نموده و در مورد محدودیتهای مدل بحث نمایند.
- ساختگاه نظری تئوری رفتار برنامه ریزی و عمل منطقی را بیان نماید.
- مفروضات تئوری رفتار برنامه ریزی و عمل منطقی را توضیح دهد.
- نحوه ارتباط بین نگرش با رفتار و نرمهای ذهنی با رفتار را توضیح دهد.
- سازه های تئوری عمل منطقی و تئوری رفتار برنامه ریزی شده را لیست نمایند.
- تفاوت تئوری عمل منطقی و تئوری رفتار برنامه ریزی شده را توضیح دهند.
- تئوری رفتار برنامه ریزی و عمل منطقی را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.
- سازه های مدل بزنف را لیست نموده در مورد آن توضیح دهند.
- تفاوت تئوری رفتار برنامه ریزی شده و مدل بزنف را بیان نمایند.
- مدل بزنف را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.
- درباره تاریخچه شکل گیری تئوری فرانظری مختصری توضیح دهد.
- درباره اصول کلی تئوری فرانظری بحث نمایند.
- سازه های تئوری فرانظری را نام ببرند.
- پنج مرحله گذار افراد حین فرایند تغییر را نام برده و در مورد ویژگیهای هر مرحله توضیح دهد.
- نحوه طبقه بندی افراد به مراحل مختلف تغییر را توضیح دهد.
- فرایندهای شناختی تغییر رفتار را لیست نماید.

- درباره هر یک از فرایندهای شناختی ذکر شده بحث نموده و مثالی کاربردی ارائه نماید.
- فرایندهای رفتاری تغییر رفتار را لیست نماید.
- درباره هر یک از فرایندهای رفتاری ذکر شده بحث نموده و مثالی کاربردی ارائه نماید.
- برای تغییر افراد در هر یک از مراحل تغییر، فرایندهای شناختی و رفتاری مناسب را معرفی نماید.
- سازه توازن در تصمیم گیری را توضیح دهد.
- تفاوت Temptation و self-efficacy را بیان نماید.
- مدل را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نماید
- self efficacy را تعریف نماید.
- درباره تاریخچه شکل گیری این مدل مختصری توضیح دهد.
- درباره تفاوت مفهوم خود کارآمدی با مفاهیم مشابهی مانند self esteem, self concept و outcome expectancy بحث نماید.
- منابع پنج گانه خود کارآمدی را نام برده و در مورد هر یک توضیح دهد.
- در مورد اثرات خود کارآمدی در تغییر رفتار غیر بهداشتی بحث نماید.
- ارتقاء سلامت را تعریف نماید.
- محوره‌های اصلی ارتقاء سلامت را ذکر نماید .
- اساس تئوریک این مدل را بیان نماید.
- درباره فرضیه‌هایی که بر اساس آنها این مدل شکل گرفت بحث نمایند.
- مفاهیم و سازه‌های مدل قدیمی ارتقاء سلامت را ذکر کرده و تعریف نماید.
- مفاهیم و سازه‌های مدل جدید ارتقاء سلامت را ذکر کرده و تعریف نماید.
- مدل قدیم و جدید ارتقاء سلامت را مقایسه و تفسیر نماید.
- نحوه ارتباط سازه‌ها و مفاهیم را در مدل جدید با الگوریتمی رسم نماید.
- درباره تاریخچه شکل گیری تئوری شناختی اجتماعی مختصری توضیح دهد.
- درباره فرضیات و اصول کلی تئوری شناختی اجتماعی بحث نمایند.
- مفاهیم اساسی موجود در تئوری شناختی اجتماعی را لیست نماید.
- یادگیری مشاهده‌ای و مراحل آن را توضیح دهد.
- در مورد تعیین کنندگی متقابل و نحوه اثر آن بر سلامت بحث نماید.
- تفاوت expectation و outcome expectancy را بیان نماید.
- تقویت را تعریف کرده، انواع آن و نقش هر یک را با مثالی کاربردی توضیح دهد.
- در مورد توانایی رفتاری، توانایی جانشینی، توانایی دوراندیشی، توانایی خودتنظیمی، توانایی خود واکنشی و توانایی نماد سازی بحث نماید.
- تئوری شناختی اجتماعی را نقد نموده و در مورد محدودیتهای آن بحث نمایند.
- مفاهیم کلیدی در الگوی پریسید-پروسید را بیان و توضیح دهد.
- واژه‌های اختصاری مربوط به الگوی پریسید-پروسید را بیان نماید.
- مراحل نه گانه الگوی پریسید-پروسید را نام ببرد.
- مراحل مختلف الگوی پریسید-پروسید را در الگوریتمی ترسیم نماید.
- در مورد مرحله اول الگوی پریسید-پروسید (تشخیص اجتماعی) بحث نماید.
- در مورد اصول و فرایند مشارکت و انواع آن بحث نمایند.
- نحوه تعیین الویتهای بر اساس مشارکت را توضیح دهد.
- در مورد مرحله دوم الگوی پریسید-پروسید (تشخیص اپیدمیولوژیک) بحث نماید.
- تشخیص رفتاری و فرایند آن را توضیح دهد.
- در مورد مرحله سوم الگوی پریسید-پروسید (تشخیص اکولوژیک و آموزشی) بحث نماید.
- enabling factors, predisposing factors, reinforcing factors را تعریف نماید.

- در مورد مرحله چهارم و پنجم الگوی پرینسید- پروسید (طرح اجرایی) بحث نماید.
- در مورد مرحله دوم الگوی پرینسید- پروسید (ارزشیابی) بحث نماید.
- در مورد انواع ارزشیابی ها بحث نماید.
- منشاء تئوریک تئوری تمرکز بر کنترل سلامت را بیان نماید.
- درباره تاریخچه شکل گیری تئوری تمرکز بر کنترل سلامت مختصری توضیح دهد.
- درباره فرضیه هایی که بر اساس آنها تئوری تمرکز بر کنترل سلامت شکل گرفت بحث نمایند.
- انواع سه گانه محور کنترل سلامت را توضیح دهد.
- در مورد نحوه تاثیر محور کنترل در فرایند آموزش توضیح دهد.
- در مورد ابزارهای سنجش محور کنترل سلامت مختصری توضیح دهد.
- در مورد مهارتها و اقدامات ضروری جهت تغییر محور کنترل سلامت توضیح دهد.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل اعتقاد بهداشتی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به تئوری رفتار برنامه ریزی شده را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل بزنف را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل فرا نظری را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به تئوری خودکارآمدی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل ارتقاء سلامت را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به تئوری شناخت اجتماعی را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل پرینسید- پروسید را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.
- متدولوژی، یافته ها و بحث مقاله مربوط به مدل مدل پرینسید- پروسید را توضیح داده و مقاله را نقد نماید.

□ استراتژی آموزشی (روشهای تدریس):

- سخنرانی • کنفرانس • بحث گروهی □ بحث در گروههای کوچک □ کارگاه آموزشی □ Round □ PBL □ Case Report □ Morning Report □

□ وسایل کمک آموزشی: پاورپوینت- تخته ...

- وظایف و تکالیف دانشجو: شرکت در بحث های گروهی و کار گروهی، برگزاری یک جلسه آموزشی

□ نحوه ارزشیابی دانشجو:

مراحل ارزشیابی ■ مرحله ای □ تکوینی □

فعالیت دانشجو انجام تکالیف حضور و غیاب 50... درصد از نمره نهایی

امتحان میان ترم.....درصد از نمره نهایی

کوئیزهای انجام شده.....درصد از نمره نهایی

امتحان پایان ترم.....50...درصد از نمره نهایی

نوع امتحان پایان ترم □ شفاهی □ تشریحی ■ چند گزینه ای □ صحیح و غلط □
 جور کردنی □

منابع: □

1) شجاعی زاده داوود. الگوهای مطالعه رفتار در آموزش بهداشت

2) نوری کبری، شجاعی زاده داوود. آموزش سلامت و تغییر رفتار

3. About Promoting Health: Chapter 1 in Harvey Skinner. (2002) Promoting Health through Organizational Change.

4. Glanz K, Lewis FM, Rimer BK. (2002) Health Behavior and Health Education: Theory, Research and Practice. Latest Edition. San Francisco, Jossey-Bass Inc.